

Belçika ve Kıbrıs

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Pzt, 26/04/2010 - 12:05

Avrupa'nın yapay  lkesi Belçika'da ayrılık çanları  almaya başladı.

Zaman zaman Kıbrıs'taki soruna da  are ve örnek olarak gösterilen "Belçika Federasyonu" uzun zamandır i ten içe çatlıyordu, şimdi artık birleştirilemeyecek denli çatlaklar genişledi. Belçika Başbakanı Yves Leterme'in geçtiğimiz perşembe günü Başbakanlık görevinden istifa etmesi ayrılığa vurulan son nokta adeta.

Felemenkçe konuşan Flaman siyasi partileri ile Fransızca konuşan Valon siyasi partileri arasında yıllardır süregelen lisan anlaşmazlığı müzakereleri bir türlü ortak

bir payda üzerine oturtulmadı ve çıkmaza girdi.

Valonların ve Flamanların geçmişleri ortak, dinleri ortak, tarihleri ortak. 1831 yılında yapay olarak kurulmuş olan Belçika devleti de “Üç Bölgesi, Üç Toplumlu, siyasi olarak eşit iki kurucu devlet veya eyaletten oluşmuş” bir Federasyon.

Felemenkçenin resmi dil olduğu Flaman Bölgesi kuzeyde, Fransızcanın resmi dil olduğu Valon Bölgesi güneyde, her iki dilin de resmi dil sıfatını taşıdıkları Brüksel Başkent Bölgesi de ortalara yakın bir konumda. Valon bölgesinin güney doğusunda da Almanca konuşulan bir bölge daha var.

Kıbrıs doğrudan müzakerelerinin zeminini oluşturan 1977 ve 1979 Doruk Anlaşmalarında mutabakata varılan “İki toplumlu, iki bölgesi, siyasi olarak eşit iki devlet”ten oluşan çözüm modelinin, Belçika’dakinin tıpatıp aynısı olmamasına rağmen ikisi arasındaki benzerlikler çok dikkat çekici.

Belçika Federasyonu, Flaman ve Valon’ların gerçek iradelerine rağmen uzlaşma temelinde inşa edilmiş. Bu yapı, görüş ayrılıkları ortaya çıktığı zamanlarda yeni uzlaşmalar gerektirdiğinden devletin normal işleyişi bir türlü güvence altına alınamıyor. Bu tür federasyonlarda oluşturulan birlik, ortak paydalar üzerine değil ayrılık noktaları üzerine kurulduğundan, zaman içinde parçalanma kaçınılmaz oluyor. Çekoslovakya bunun en güzel bir örneği.

Şimdi de sırada Belçika var.

Kıbrıs’taki sorun, Belçika’dakinden daha da vahim.

Federasyon kurmaya zorlanan adanın iki halkının, Kıbrıs adasında doğmaktan öteye hiçbir ortak yanları yok. Dilleri, dinleri, kültürleri, yazı karakterleri, tarihleri, gelenekleri ve adetleri çok farklı. Karma köylerdeki Türk ve Rum kahvelerinden tutun da, spordan eğitime, mili günlerden dini günlere kadar her konuda ayrılık var. Karma evlilikler bile 1960 Anayasası ile yasaklanmış durumda. Ayrılık bu denli keskin. Üstelik bir de, çoğunluk Rum’un azınlık Türk’leri adadan silip atmak ve 2. sınıf vatandaş konumuna sokmak için uyguladıkları soykırım var.

Belçika’daki anlaşmazlık sadece kültürel düzeyde ve lisana dayanıyor.

Belçikalılar bir AB üyesi devlet olarak, Kıbrıs sorununa kıyasla çok daha basit düzeyde olan ve sadece lisana dayalı bu sorunlarını yıllar içinde çözemediler ise, Kıbrıs’ta birbirine adeta yabancı ve ayrılık noktaları çok fazla olan iki halkın ırksal, kültürel, dinsel, ekonomik ve tarihsel farklılıkları üzerine kurulacak bir Federasyonun yaşayabilirliğinin ve işleyebilirliğinin sorgulanması gerekmektedir.

Belçika yıkımın eşiğine gelmişse, Kıbrıs’ta kurulacak olası bir federasyonun da uzun ömürlü olamayacağı göz önüne alınmalı ve adaya barış getirecek daha değişik bir çözüm yolu bulunmalıdır.

Prof. Dr. Ata ATUN

www.ataatun.com [2]

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [3]

Kaynak URL (04/05/2024 - 12:59 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/konuk-yazar/belcika-ve-kibris>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <http://www.ataatun.com/>

[3] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>